

ATODIAD / ENCLOSURE
FF

Crynodeb o'r Tribiwnlysoedd Achosion 2012 – 2013

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaethau perthnasol y Cod,	Crynodeb o'r Penderfyniad	Casgliadau
APW/002/2011-012/CT - Cyngor Sir Ynys Môn	<p>- Roedd yr achos hwn yn ymwneud â honiadau bod y cyngorydd wedi torri cod ymddygiad y cyngor drwy wneud ymosodiadau personol parhaus o natur sarhaus yn erbyn y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd a'r Swyddog Monitro ar y pryd a'r Rheolwr Gyfarwyddwr dros dro blaenorol a gwneud ceisiadau niferus am wybodaeth gan roi pwysau gormodol a baich sylweddol ar Swyddog Gwybodaeth Gorfforaethol y Cyngor.</p> <p>- Dywedodd y cyngorydd ei fod, wrth wneud y sylwadau a oedd wrth wraidd y gw'yn yn ei erbyn, ei fod yn gweithredu fel aelod o'r cyngor drwy amlygu gweithgareddau a oedd, yn ei ddyb ef, yn amhriodol. Roedd yn cyflawni'r dyletswyddau a roddwyd iddo fel cynrychiolydd etholedig Cyngor Sir Ynys Môn.</p> <p>- Drwy dynnu sylw at ymarfer</p>	Torri paragraffau 4(b) a 6(1) (a) y cod ymddygiad.	<p>- Dyfarnodd y tribiwnlys fod y cyngorydd, drwy ei weithredoedd tuag at y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd ar y pryd, yn enwedig yr iaith a ddefnyddiwyd, wedi methu â dangos parch ac ystyriaeth a bod ei weithredoedd hefyd yn gyfystyr â bwlio ac aflonyddu</p> <p>- Dyfarnodd y Tribiwnlys fel uwch swyddog, nad oedd gweithredoedd y cyngorydd fel uwch swyddog yn gyfystyr â bwlio neu aflonyddu ar y Rheolwr Gyfarwyddwr dros dro.</p> <p>- Fodd bynnag, dyfarnodd y tribiwnlys fod gwneud honiadau di-sail yn y cyfryngau cyhoeddus yn datgan bod y cyfarwyddwr dro yn anonest a llwgr yn dangos ei fod wedi methu â dangos parch ac ystyriaeth gan dorri paragraff 4(b) y</p>	Penderfynodd y Tribiwnlys yn unfrydol y dyild gwahardd y cyngorydd dros dro rhag gweithredu fel aelod o'r cyngor am gyfnod o 12 mis..

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaethau perthnasol y Cod,	Crynodeb o'r Penderfyniad	Casgliadau
	ymddangosiadol amheus pobl eraill roedd yn cyfrannu'n ymarferol at lywodraethu da yn yr ardal, gan gynrychioli buddiannau'r rhanbarth etholiadol dan sylw i bob pwrpas ac yn ceisio sicrhau bod y safon uchaf o ran ymddygiad a moeseg yn cael ei chynnal.		Cod. - Dyfarnodd y Tribiwnlys hefyd fod gweithredoedd y cynghorydd wedi torri cod 6(1)(a) o'r cod ymddygiad, sef bod yr honiadau di-sail parhaus o natur ddifrifol yn erbyn uwch swyddogion y cyngor yn gyhoeddus yn sicr o danseilio'r Awdurdod a dwyn anfri arno. Yn ogystal, roedd yr iaith a ddefnyddiodd y Cynghorydd a'r ffaith bod y tribiwnlys wedi dyfarnu nad oedd ei resymau yn ddiffuant yn dwyn anfri pellach ar y swyddogaeth.	
APW/003/2011-012/CT, APW/005/2012-013/CT & APW/007/2012-013/CT –Cyngor Cymuned Coedpoeth	<ul style="list-style-type: none"> - Cyfeiriwyd tri achos ar wahân gan yr Ombwdsmon ac ystyriwyd y rhain gan Dribiwnlys unigol. - Yr honiadau oedd bod y cynghorydd wedi torri cod ymddygiad y Cyngor Cymuned uchod drwy ei ymddygiad a'i arestio yn sgil hynny am dor heddwch yn ystod protest, methu â dangos parch ac ystyriaeth at Glerc y Cyngor Cymuned, ei ymddygiad, cael ei arestio, ac 		Yn absenoldeb unrhyw ymateb priodol ac ystyrlon gan y cyn-gynghorydd, penderfynodd y tribiwnlys yn unfrydol fod y cynghorydd, drwy ei weithredoedd, wedi torri'r cod ymddygiad, a thrwy ei agwedd annerbyniol tuag at yr ymchwiliad a'r ffaith iddo ddiystyru'r cod yn gyffredinol, wedi dangos nad oedd yn deilwng o ddal swydd gyhoeddus ac nad oedd yn debygol o fod yn deilwng am	Yn unol â hynny, penderfynodd tribiwnlys yr achos anghymhwys o'r cynghorydd am 5 mlynedd o fod yn aelod o'r cyngor cymuned neu unrhyw awdurdod perthnasol arall.

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaethau perthnasol y Cod,	Crynodeb o'r Penderfyniad	Casgliadau
	<p>yna cael ei garcharu a pheidio â chydweithredu â'r awdurdodau perthnasol yn dilyn protest mewn Llys Sirol a methu â chydweithredu ag ymchwiliad yr Ombwdsmon i'r honiadau hyn.</p>		<p>y 5 mlynedd nesaf.</p>	
<p>APW/001/2012-013/CT –Cyngor Cymuned Llantrisant</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Yr honiadau oedd bod y cyngorydd wedi torri cod ymddygiad Cyngor Cymuned Llantrisant drwy bostio sylwadau sarhaus iawn heb eu profi am gyn-gymydog ar Facebook. - Dywedodd y cyngorydd mai mater teuluol preifat ydoedd ac na fu unrhyw fwriad i ddwyn y mater i sylw'r cyhoedd. Eglurodd y cyngorydd ei bod wedi gweithredu'n fyrbwyll ac wedi postio'r sylwadau er mwyn amddiffyn ei mab. Dywedodd y cyngorydd na fu bwriad ganddi i achosi niwed neu drallod i unrhyw un a'i bod yn gweithredu fel mam yn hytrach na chynghorydd. 	<p>6(1) (a)</p>	<p>Dyfarodd y tribiwnlys fod y cyngorydd wedi postio tair neges drwy ei chyfrif Facebook a bod tudalen proffil y cyngorydd yn cyfeirio at ei swydd fel cyngorydd cymuned. Roedd y tribiwnlys yn fodlon bod anfon sylwadau mor gyhoeddus heb dystiolaeth briodol i gadarnhau hynny yn ymddygiad nad oedd yn dderbyniol gan aelod etholedig. Roedd y tribiwnlys yn ystyried bod gwneud sylwadau mor sarhaus ar safle rhwydweithio cymdeithasol a'r ffaith i'r cyngorydd fethu â chymryd camau i dynnu'r sylwadau hynny oddi ar y safle ar unwaith yn ymddygiad a oedd ym marn y tribiwnlys, yn dwyn anfri ar swyddogaeth</p>	<p>Yn yr holl amgylchiadau penderfynodd y tribiwnlys yn unfrydol y dylid gwahardd y cyngorydd dros dro rhag gweithredu fel aelod o Gyngor Cymuned Llantrisant am gyfnod o 6 mis, neu os yw'n llai, weddill ei chyfnod yn y swydd.</p>

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaethau perthnasol y Cod,	Crynodeb o'r Penderfyniad	Casgliadau
APW/002/2012-013/CT -Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful	Yr honiadau oedd bod cyn-gyngorydd wedi torri cod ymddygiad Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful drwy anfon e-bost at holl aelodau'r Cyngor lle y bu iddo gamliwio canlyniad gwrandawriad tribiwnlys blaenorol; drwy gydweithredu â'r Merthyr Express er mwyn creu stori am ei waharddiad; camliwio penderfyniad y tribiwnlys pan ysgrifennodd at y Merthyr Express; cyhoeddi llythyr cyfrinachol a deunydd tebyg arall ar ei flog ac yntau eisoes wedi'i wahardd gan y Panel Dyfarnu am hynny; cymryd rhan mewn rhaglen ffonio fyw ar y radio gan gamliwio polisïau'r Cyngor a methu â datgan ei fod, ar y pryd, wedi'i wahardd dros dro o'r Cyngor.		Dyfarnodd y tribiwnlys fod y cyngorydd wedi camliwio ei swyddogaeth fel cyngorydd yn barhaus ac yn fwiadol ar ôl cael ei wahardd gan driwion blaenorol, mewn negeseuon e-bost, blogiau, llythyrau ac erthyglau i'r wasg a rhaglen ffonio ar y radio yn ystod cyfnod o dri mis yn dilyn penderfyniad y tribiwnlys; ei fod wedi camliwio dyfarniadau'r tribiwnlys blaenorol yn fwiadol a pharhaus; wedi camliwio'r Cyngor a'i bolisïau; ac, er gwaethaf dyfarniad y tribiwnlys blaenorol, wedi cyhoeddi gwybodaeth gyfrinachol yn fwiadol ac wedi methu â gofyn am gyngor gan yr awdurdodau priodol.	Casglodd y tribiwnlys yr yn unfrydol y dylid anghymhwyso'r cyn-gyngorydd am dair blynedd o fod neu ddod yn aelod o gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful neu unrhyw awdurdod perthnasol arall o fewn ystyr Ddeddf Lywodraeth Leol 2000, a hynny ar unwaith.
APW/004/2011-012/CT -Cyngor Sir Ddinbych	Yr honiadau oedd bod y cyngorydd wedi tramgwyddo paragraffau 4(a), 4(b) a 6(1)(a) drwy wneud sylwadau amhriodol ar ddau achlysur gwahanol ynghylch Mwsilimiaid, sipsiwn a theithwyr yng nghyfarfodydd y	4(a), 4(b) a 6(1)(a)	Penderfynodd y tribiwnlys yn unfrydol mewn perthynas â'r ddau honiad, fod y cyn-gyngorydd wedi methu â chydymffurfio â pharagraff 4(b) o god ymddygiad y cyngor. Dyfarnodd y tribiwnlys ymhellach fod y cyngorydd	Penderfynodd y tribiwnlys fod ymddygiad y cyn-gyngorydd yn haeddu cerydd gan nad oedd yn dderbyniol i unrhyw gyngorydd ddefnyddio iaith a mynegi barn

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaethau perthnasol y Cod,	Crynodeb o'r Penderfyniad	Casgliadau
	Grŵp Cydraddoldebau Corfforaethol.		wedi torri paragraffau 4(a) a 6(1)(b).	mewn ffordd a fyddai'n amhriodol neu'n sarhaus i bobl eraill.

Crynodeb o'r Tribiwnlysoedd Apêl 2012 – 2013

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaethau perthnasol y Cod,	Crynodeb o'r Penderfyniad	Casgliadau
APW/003/2012-013/A – Cyngor Sir Ynys Môn	<p>Cafwyd apêl yn erbyn penderfyniad pwyllgor safonau Cyngor Sir Ynys Môn fod y cyngorydd wedi torri cod ymddygiad y cyngor, ac y dylid ei wahardd dros dro am gyfnod o 6 mis.</p> <p>Roedd yr achos yn ymwneud â honiadau bod y cyngorydd wedi torri paragraff 6(1)(a) o god ymddygiad y Cyngor o ganlyniad i dderbyn colffarn droseddol am fetu â datgan ei incwm llawn wrth ymgeisio am Fudd-dal Analluogrwydd, gan ddwyn anfri ar ei swyddogaeth neu'r awdurdod.</p>	6(1)(a)	Penderfynodd y tribiwnlys ei bod yn amlwg bod y cyngorydd yn amharod i fod yn onest a'i fod yn gyndyn i ddarparu datganiad llawn a chywir o wybodaeth i'r rhai a oedd yn ymchwilio i'r honiad oni bai fod pwysau arno i wneud hynny neu tan y byddai pwysau arno i wneud hynny.	Yn unol â hynny, penderfynodd y tribiwnlys yn unfrydol i gymeradwyo penderfyniad Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Ynys Môn, i wahardd y cyngorydd, dros dro am 6 mis.